

Seniorforedrag – Langesund Rotaryklubb

Kari Herder Kaggerud

2026-03-25

Kari Kristine Herder

Født i Drammen 3. mars
1951

Vokste opp i Bj.
Bjørnssonsgate på
Strømsø

4 generasjoner

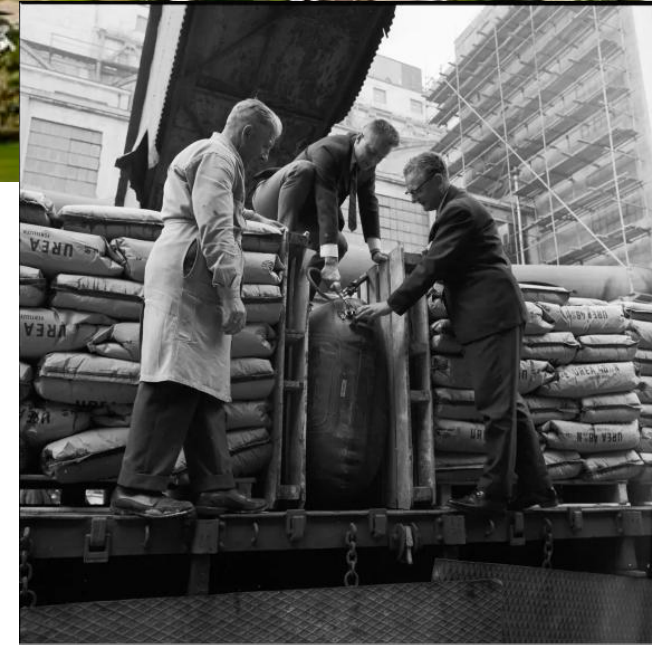

Desember 1955 :

Familien flytter til
Porsgrunn/Hovenga (Lager
Franken)

Pappa Arvid – jobb i
Hydro/Eidanger
Salpeterfabrikker

Vikariat 1 år, men han ble i
Hydro frem til pensjon

1957 - 1964

Begynte i 1. klasse på
Østsiden Folkeskole i
Porsgrunn i 1957

1964 – 1966 Kjølnes Ungdomsskole

- Arbeidsuke I 9. klasse i PD (ønsket labratorie)

Flyttet til Skien/Borgestad i 1965 men fikk fortsette på Kjølnes Ungdomsskole

Sommerjobb på Norsk Hydro, PVC-driftslab juli 1966

1966 – 1969 - Skien Gymnas - Reallinje

1969 Sommerjobb på Norsk Hydro – Forskningssenteret i 3 mnd

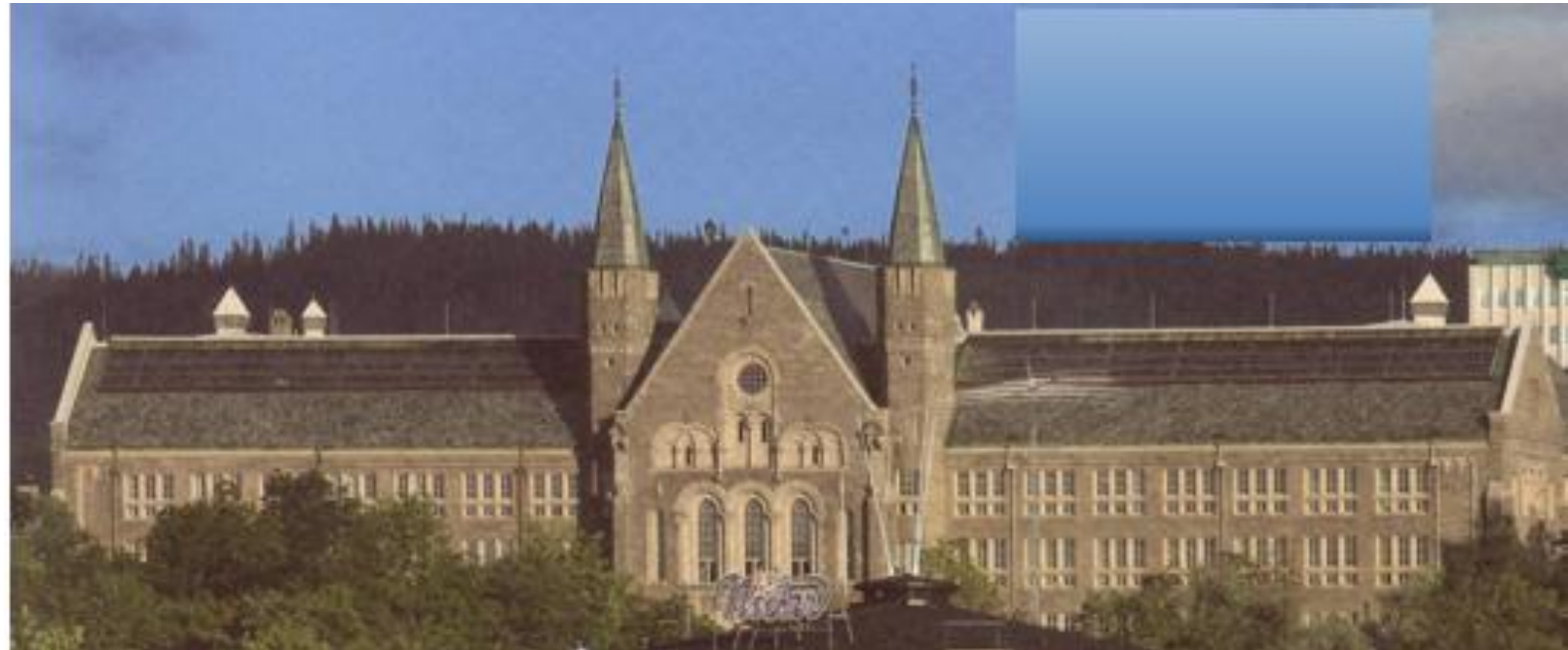

Turen gikk til Trondheim og NTH i 1969

1969 - 1973- NTH- Institutt
for industriell kjemi

1970 – 1973 Sommerjobber
på Norsk Hydro, Herøya

1973 – Diplom
Emulsjonspolymerisasjon
av akrylater. Veileder
Robert Fitch,
gjesteprofessor

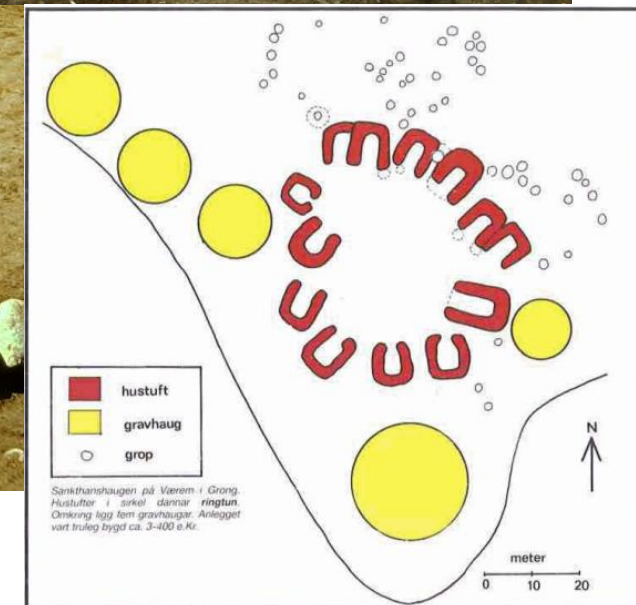

Det første året etter NTH

1974 – 1975 – Grunnfag historie

1974 og 1978 – Arkeologisk feltarbeid i Nord-Trøndelag for muséet (DKNVS) i Trondheim

1974 – 50% stilling på SINTEF, finansiert av Margarinindustriens forskningsfond

Monodisperse partikler – fortsatt viktig

1975 – 1984 – var jeg ansatt i SINTEF, avd 21 – Polymerkjemi, med John Ugelstad som faglig veileder

Monodisperse partikler er fortsatt viktige nesten 50 år etter at prosessen ble patentert!

Ørsmå kuler redder liv hver dag

Små kuler – stor nytte

De er mikroskopisk små, trill runde og har bidratt til å redde 40 millioner liv, ifølge beregninger. «Ugelstad-kulene» er utviklet ved NTNU og SINTEF. I dag brukes de verden over – blant annet til tidlig påvisning av hjerte- og karsykdom, kreft og infeksjoner.

Bruksområdene for de berømte, bittesmå plast-kulene som professor John Ugelstad utviklet, blir stadig flere. Nå brukes de også til å lage såkalte CAR-T-celler. Slike celler brukes i en behandling som gir nytt håp for flere leukemi- og lymfekreftpasienter.

Illustrasjonsfoto: iStock

Eiksmarka Vel
Eiksmarka Rotaryklubb

Ugelstad-kulene: norsk oppfinnelse i kampen mot kreft

Dr. Øystein Åmellem kommer til Eiksmarka Rotaryklubb
tirsdag 2. desember kl. 19:00

Øystein Åmellem har doktorgrad i molekylær cellediagnostikk fra Universitetet i Oslo. Han har i over 23 år hatt lederroller innen forskning og utvikling, produktledelse og forretningsvirksomhet hos Thermo Fisher Scientific. Han er ansvarlig for utvikling og kommersialisering av produkter og tjenester innen cellediagnostikk og bioproduksjon innen kreftforskning. Ugelstad-kulene spiller en viktig rolle i moderne kreftforskning og behandling. De er utviklet av professor John Ugelstad ved NTNU på slutten av 1970-tallet og har hatt en enorm betydning innen bioteknologi og medisin.

Velkommen! Eiksmarka Rotaryklubb, Niels Leuchs vei 40, 1359 Eiksmarka (samme hus som Eiksmarka Bibliotek)

John Ugelstad (1921 – 1997) - *“Æ vill no itj si at æ e et geni, men det e bætne itj langt unna”*

1948 – siv ing NTH

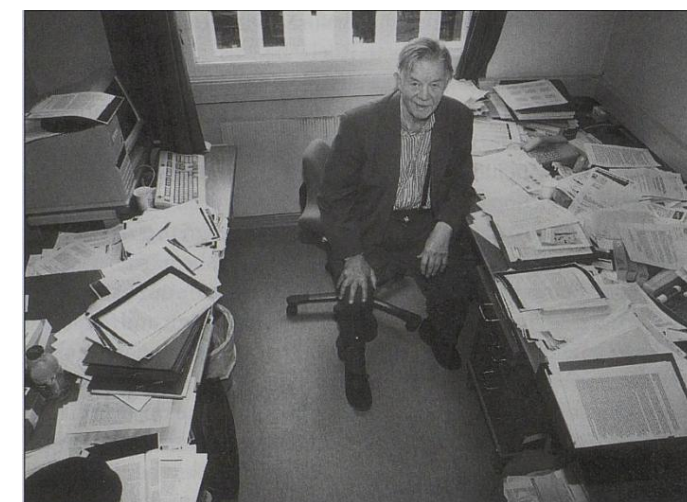
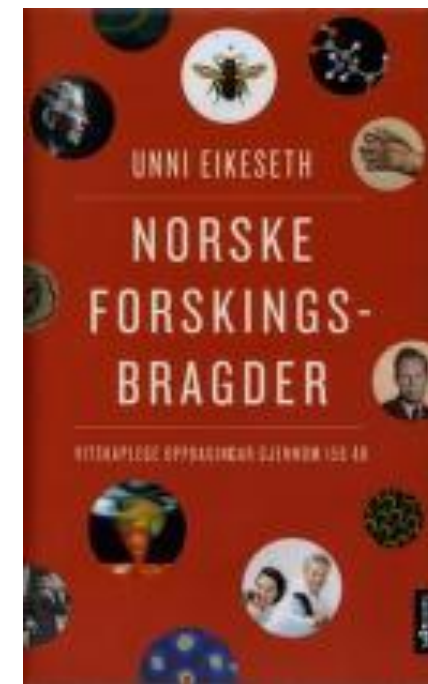
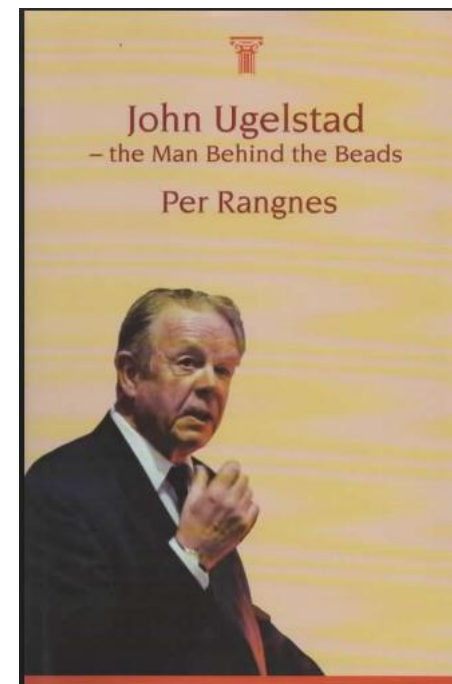
1955 – Dr. philos i Leiden

1956 – Dosent NTH

1964 – 1965 - Friår – var hos Norsk Hydro i Porsgrunn - kinetikk og mekanismer ved polymerisering av vinylklorid (VCM)

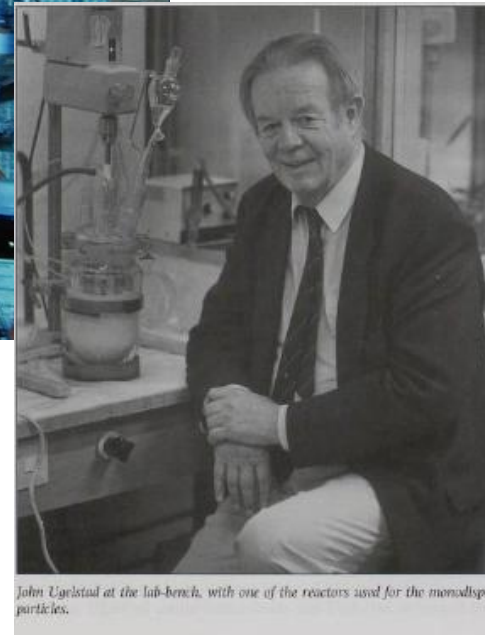
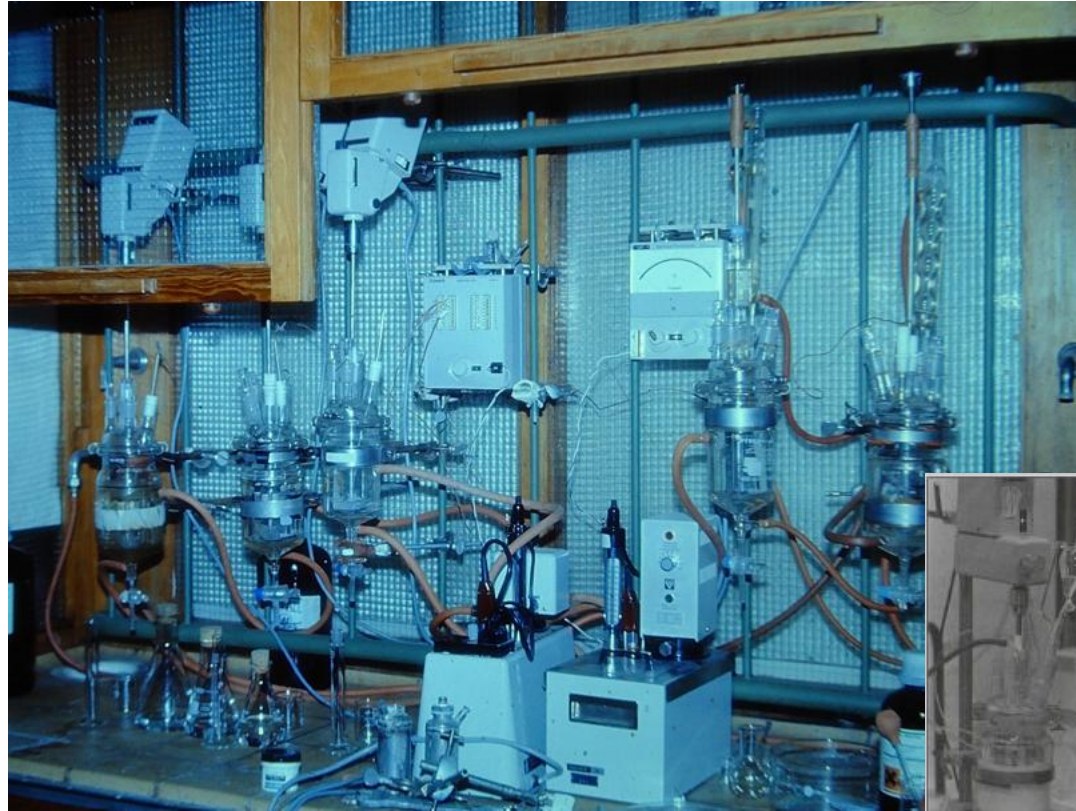
1967 – Professor NTH

Publikasjoner, patenter, konsulentoppdrag innen emulsjonspolymerisasjon, emulsjonsstabilitet...

Økt interesse for (store)
monodisperse partikler

Lehigh University/NASA – hadde
prosjekt for fremstilling av
monodisperse partikler i
verdensrommet (ble gjennomført i
1983 – ca 10g partikler ble
produsert)

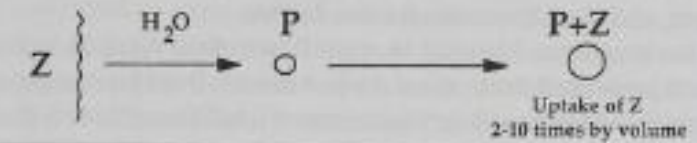

John Ugelstad at the lab-bench, with one of the reactors used for the monodispersed particles.

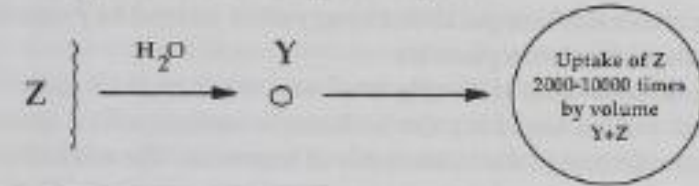
Metode for fremstilling av monodisperse partikler (two step swelling)

Metode A2 var allerede patentert i 1975/76, men gir ikke monodisperse partikler

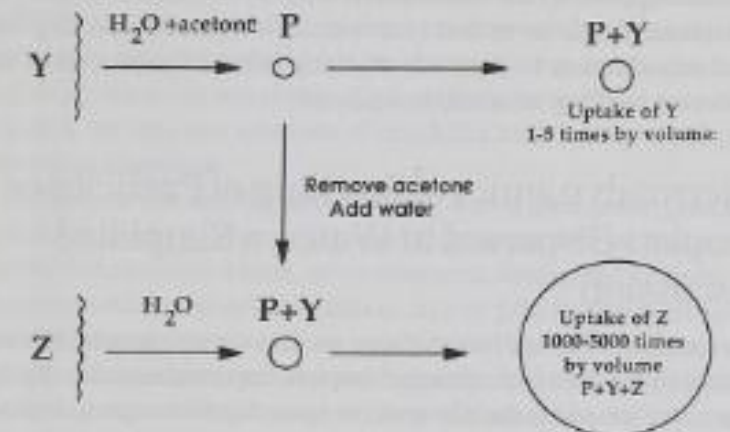
A 1. Uptake of Z in pure polymer particles

A 2. Uptake of Z in droplets of pure Y

A 3. The two step swelling

De første monodisperse partiklene ble fremstilt på SINTEF i 1977

Første patent i 1978

En av de første publikasjonene med beskrivelse av prosessen og bilder av monodisperse partikler

DYNO kjøpte rettigheten til prosessen (men ikke for VCM)

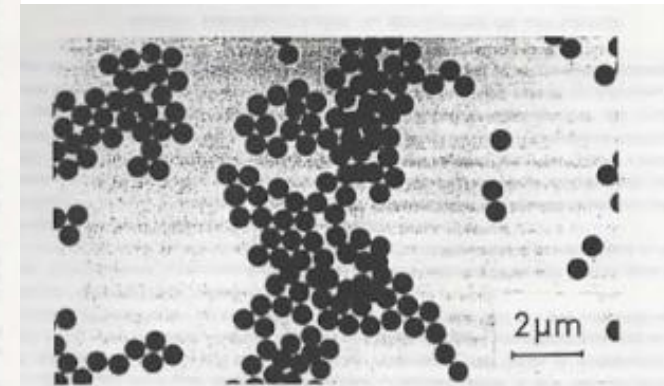
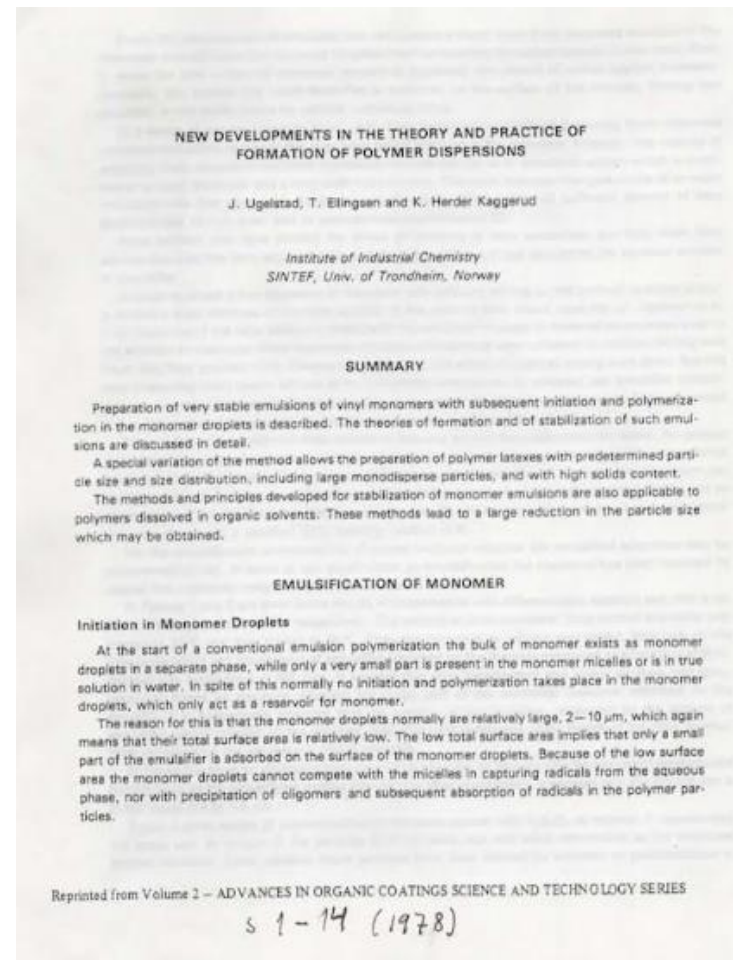

Figure 11a. Seed latex of polystyrene.

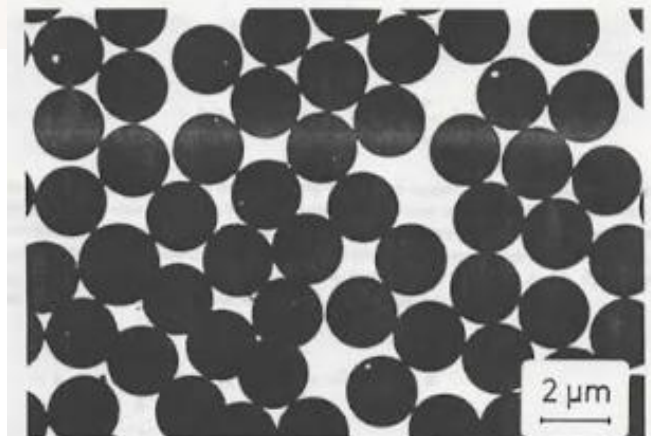
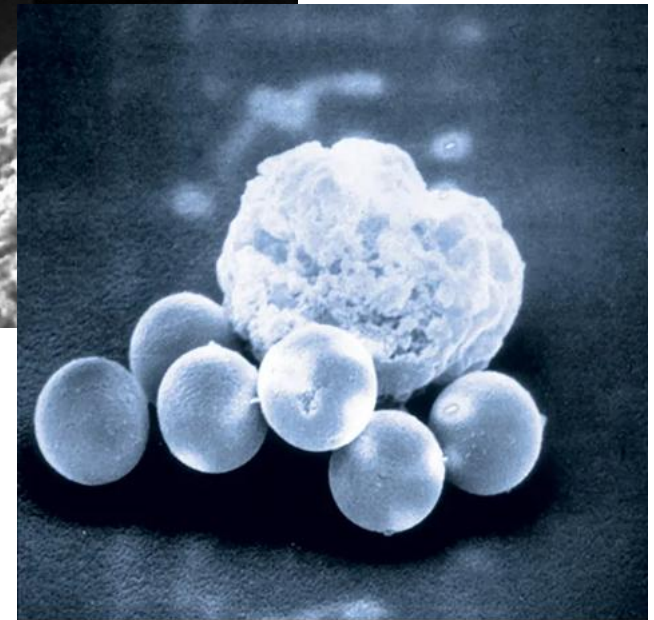
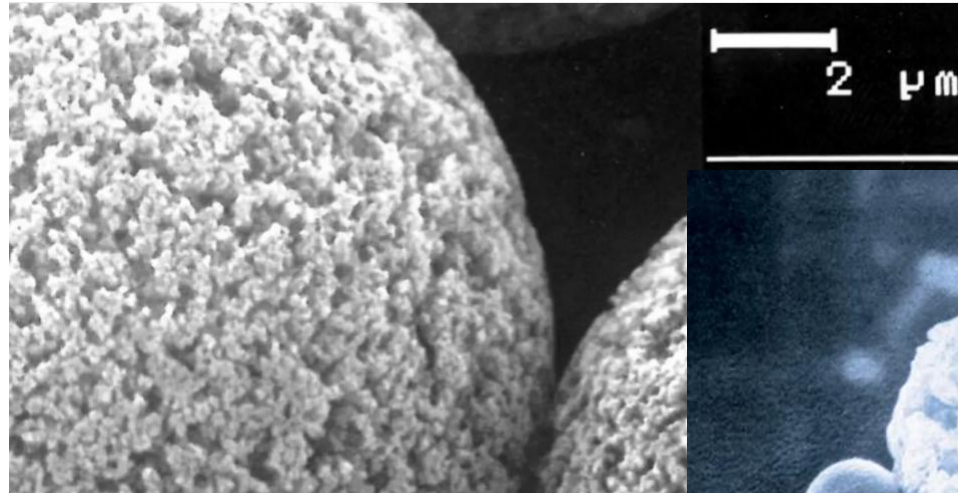

Figure 11b. Polystyrene latex where the particles in Figure 11a have absorbed 40 times their own volume of styrene before they were polymerized.

Magnetiske partikler

Porøse partikler

Mange ulike anvendelser

Her har Ugelstad-kuler festet seg til en kreftcelle som nå kan trekkes ut av kroppen til pasienten fordi kulene er magnetiske. Ugelstad-kulene spiller også en avgjørende rolle i moderne elektronikk og brukes i både kosmetikk og industriprodukter. Foto: Ukjent/Sintef

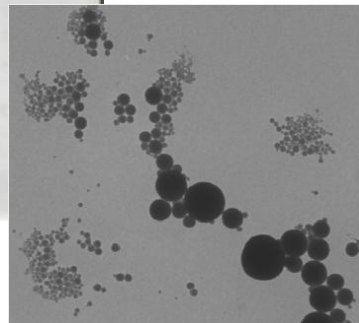
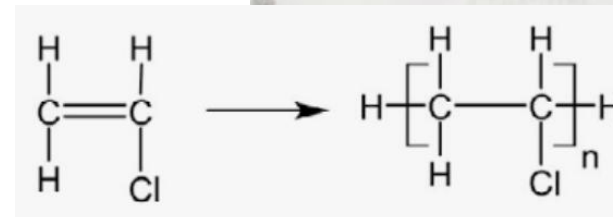
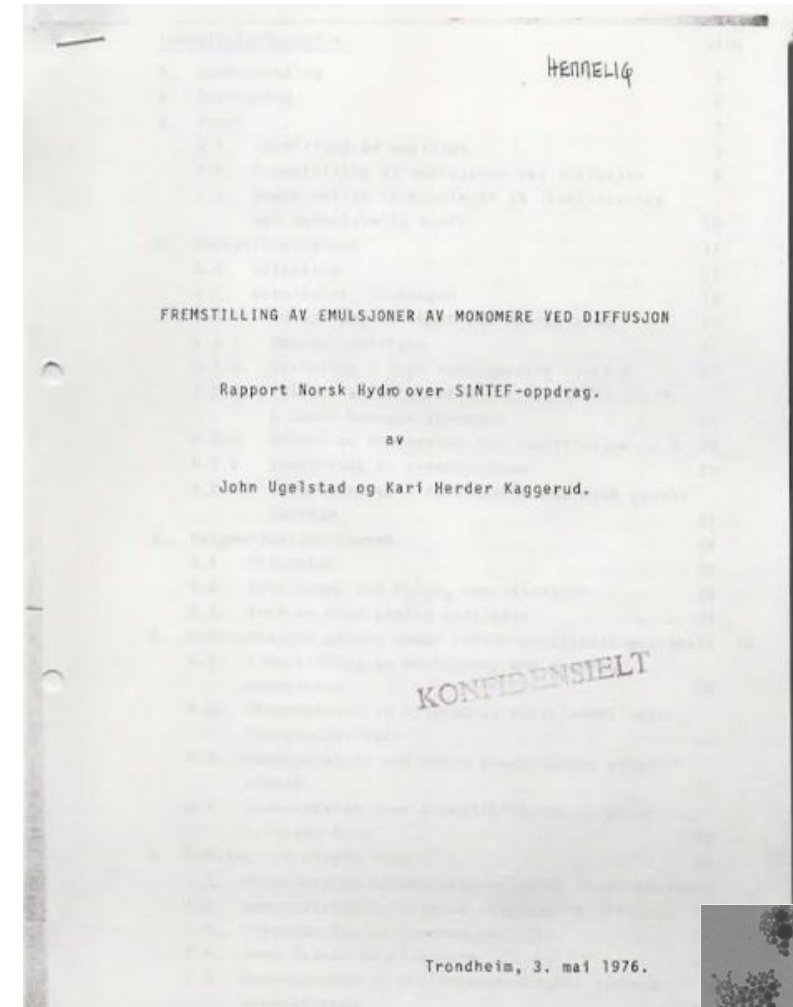
Utvikling av PVC-prosess ved SINTEF 1975 - 1976

Utviklet med støtte fra NTN

Norsk Hydro fikk tilbud om prosessen
– takket nei

Den svenske PVC-produsenten
KemaNord fikk tilbud – og takket ja
KemaNord

- Produksjon og forskningsaktivitet i Stockvik ved Sundsvall
- Produksjon i Stenungsund
- 1976 – 1984 Prosjekter hos SINTEF
- Industriell produksjon

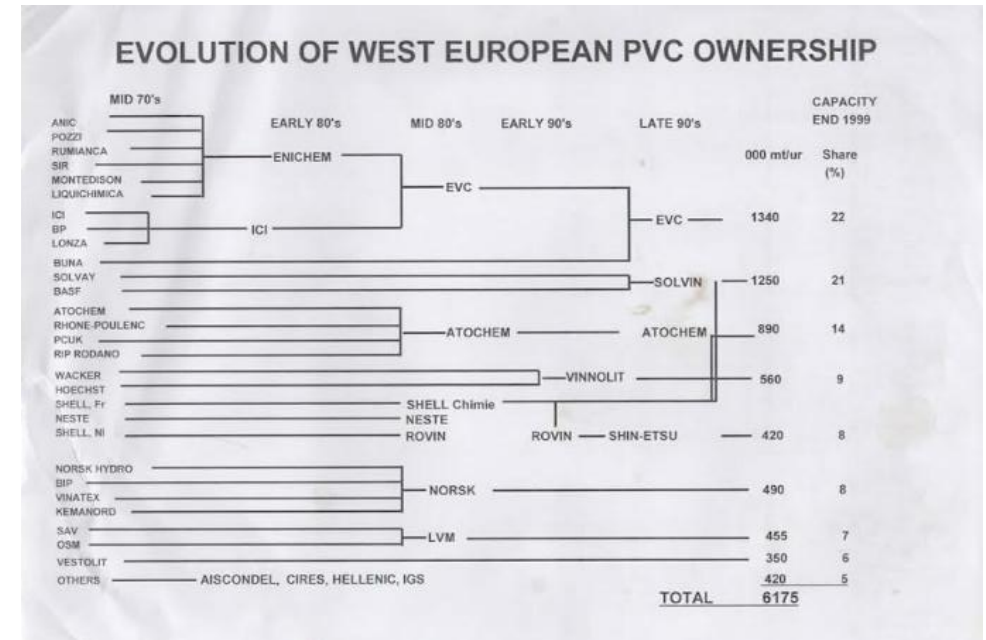

PVC produsenter i Vest-Europa 1970-tallet - 2002

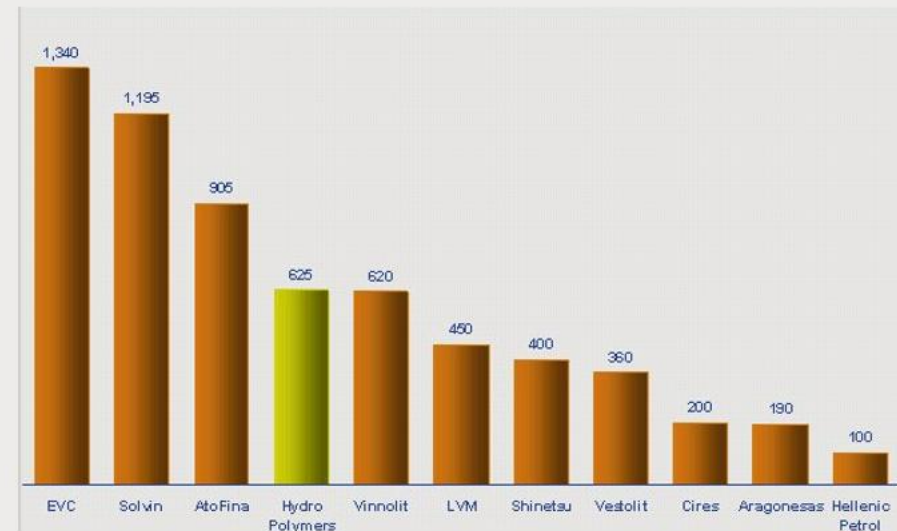
1970 –tallet: mer enn 30 produsenter i Vest-Europa

1980-tallet: Norsk Hydro deltok i restruktureringen og kjøpte BIP og Vinatex i England og KemaNord i Sverige

1984: Norsk Hydro's kjøp av KemaNord ble godkjent - og jeg startet å jobbe i Norsk Hydro i Porsgrunn

PVC capacity in Europe - 2002

Fra Trondheim til Porsgrunn i 1984

Kari – jobb i PVC-teknisk seksjon i Norsk Hydro/ Porsgrunn

Inge – jobb på Automatiseringsavdelingen Norsk Hydro/ Porsgrunn

2 barn:

- Kristin f 1980
- Torbjørn f 1982

Var med på etableringen av Tippen Barnehage

PVC i Norsk Hydro 1984 - 1988

Opprettet PVC-teknisk seksjon i Porsgrunn. Ansatte fra England og Sverige.

Status 1988

Norge

- Klor og VCM på Rafnes

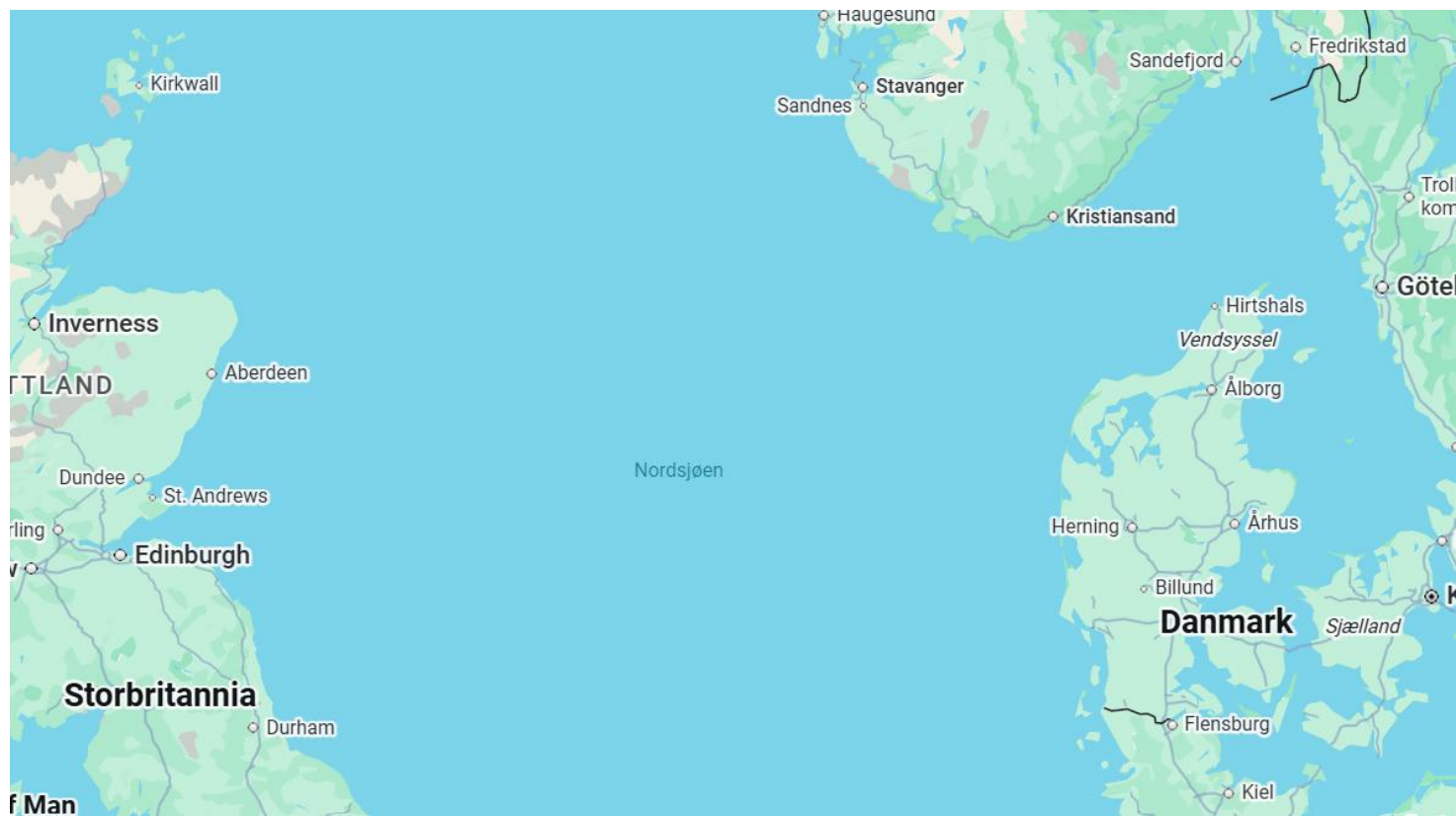
- PVC i Porsgrunn

Sverige

- Klor, VCM og PVC i Stenungsund

England

- PVC i Newton Aycliffe

Livet på Stathelle

1985 – Flyttet til nytt hus i
Harald Hårfagres vei på
Stathelle (PVC-street)

Livet på Stathelle

1986 – 2005 Hele familien aktive i SOIL

-Ski

-Friidrett

-Fotball

-Volleyball

-Hovedlaget

SOILs medaljevinnere i friteknikk ved kretsmeesterskapet i 1996: Kristin Herder Kaggerud, Ida Charlott Olsen, Erik Gjømle, Ella Gjømle, Torbjørn Herder Kaggerud.

Friidrettskole høsten 1999.

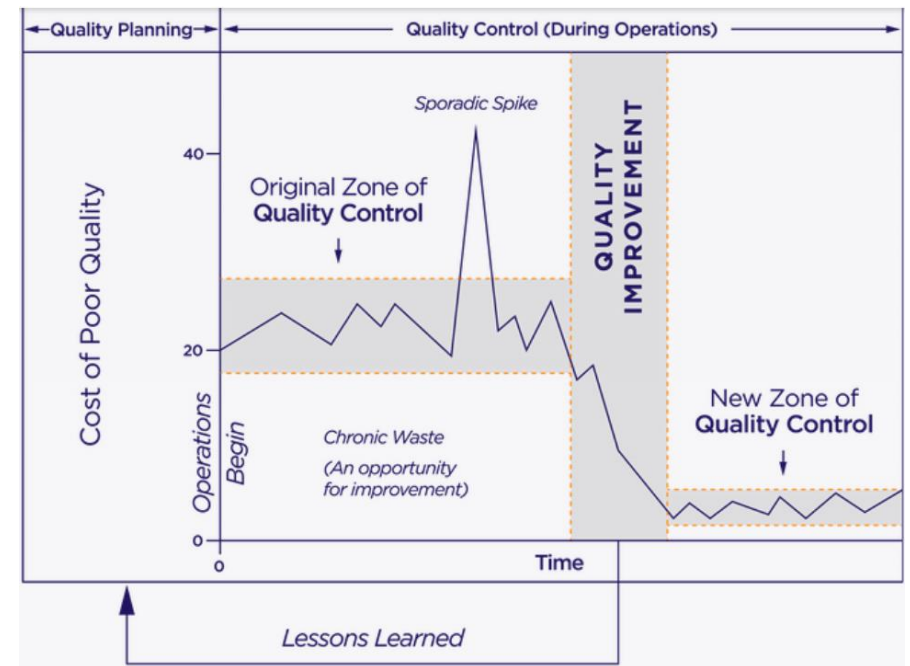
1989 – 1992 – Lab sjef på N-lab (Hydro Landbruk)

- Nedbemanning (fra 56 til 40 årsverk)

1992 – 1994 – PNM (Prosjekt Nye Muligheter)

- Total Quality Management (TQM)
- JURAN
- Kvalitetsikring
- Konsulentvirksomhet

1994 – 2016 Petrokjemi, INEOS, Inovyn

Hydro Petrokjemi 2006 - 2007

Norsk Hydro ønsket å børsnotere Petrokjemi (Kerling), publisert i Dagens Næringsliv i januar 2007

Våren 2007 kom Jim Ratcliffe og INEOS på banen og ønsket å kjøpe Hydros Petrokjemivirksomhet

INEOS

Hydros petrokjemi klargjøres for børs

Hydro planlegger å børsnotere petrokjemivirksomheten for sommeren. Abg Sanddal Collier er byret inn som rådgiver. Analytikere mener Hydro Polymers er verd rundt fem milliarder kroner.

ANNE FLÆTE
Oslo

Hydro-sjef Eivind Helten fortsetter med å skille ut og børsnotere Hydro-døtre. Nå er det petrokjemivirksomheten. Hydro Polymers, som står for tur. Polymers har vært av og på Hydros salgsliste siden 1996 uten at noen kjøpere har slått til.

Analysene er å være klar for en børsnotering av petrokjemidivisjonen fra sommeren, sier Helten. I tredje kvartal om nødvendig, sier Helge Holen, styrelsessjef for Hydro Polymers.

Meglerhuset Abg Sanddal Collier er engasjert som finansiell rådgiver. Meglerhuset skal blant annet vurdere verdien i selska-

pet og fjerde børsnoteringsprosessen.

Ser på eiermodeller

Hydro Polymers produserer plaststofferet polyvinylklorid (PVC). PVC brukes mye i anlegg (byggingsektoren), i gulvbelegg og i annet som krever lang holdbarhet. Selskapet har 1200 ansatte i Norge, Sverige og Storbritannia, borten en tredjedel arbeider i Norge. I tillegg har Polymers eierandeler i bedrifter i Qatar, Kina og Portugal. Fjorårets omsetning var på 6,5 milliarder kroner.

Holen tok over sjefstolen i Hydro Polymers på tampen av fjoråret. I fjor ble utvalgte selskaper etter fem sentrale stillinger innen finans og jus. Holen bekrefter at tilsettingen av nye medarbeidere er et ledd i å klargjøre selskapet for å stå på egne ben.

– Er det skille i ha staten med som eier som i Vær?

– Vi ser på flere eierstrukturalternativer. Det er litt tidlig å si hvilken eierstrukturalternativ det blir, sier Holten.

Stram tidsplan

Fortsatt er Hydro åpen for et selskapet kan bli solgt til investorer for det rekker å komme på børs.

Tiden begynner innfalltid å bli knapp.

– Dersom det skulle være noen interessenter som melder seg til å kjøpe selskapet, så må de forholde seg til den stramme tidsplanen som vi har lagt opp til i forhold til børsnoteringen. Klarer de ikke det, så får det bli et annet.

– Har dere noen interessenter på banen nå?

– Jeg vil ikke kommentere det nå. Jeg regner med at vi får en slik oversikt løpet av de kommende månedene.

Hydro forsøkte å kvitte seg

med petrokjemidivisjonen første gang i 1996, da Polymers skulle fusjonere med nederlandske EVC. Det lyktes ikke. Siden har det vært på og av salgslisten til Hydro en rekke ganger, til stor frustrasjon blant de ansatte i Polymers (se egen side).

De siste årene har Hydro investert endel i ny produksjonskapasitet i Polymers. På Rafines er det bygd en ny klorfabrikk, og en annen er oppgradert. Resultatene var for det meste svært gode, særlig sammenlignet med kjendert 2005. Polymers vil i 2006 få et resultat for årsskriv-

ninger (EBITDA) på rundt 1,1 milliarder kroner, ifølge investeringsbank Godmund Lufeldt i Hydro. Det gode resultatet skyldes gode markeder og effekt av investeringene. I 2005 fikk Polymers et driftsresultat på 6 millioner kroner, dels på grunn av store råvarekostnader som følge av høyere oljepris.

Analysen Kjetil Bakkén i Fondfinans anslår verdien av Hydro Polymers til rundt fem milliarder kroner. Det samme gjør Hans Erik Jacobsen i First Securities, pluss minus til prosent.

Ansatte foreslo børsnotering

OSLO – Det var faktisk lagert i Polymers som ble med i børsnoteringen på det børsnoterte Polymers for et par år siden. Så er det nå en stor del av det som er i børsnoteringen på salgslisten, har Eivind Helten, som hovedtillitsvalgt, Jon Øyvind Selmer i Hydro Polymers.

– Vi ønsker ikke å bli solgt helt overende, vi hadde godt av å ha en del av selskapet som en del av børsnoteringen av Vær, og vi foreslo derfor overfor Hydro-ledelsen å gjøre

det samme med Polymers.

– Hva slags reaksjon fikk dere fra Hydro-ledelsen på det børsnoterte?

– Det tok det litt etter et par dager. Det ble og flere ledere som ønsket det, sier Selmer.

For de ansatte er det viktig at selskapet fortsetter med kontrollert.

– Vi ønsker å være et norsk kontrollert petrokjemiselskap med en norsk ledelse, har markert utlytte fra Norge.

– Hvordan har det vært for de an-

satte i Hydro Polymers å stå på salgslisten siden 1996?

– Jeg er for en del av det at Hydro vil kvitte seg med en så flott og viktig bedrift. Hvor svært til salgslisten nærmere H er uten å se av det. Vi har ikke blitt sammen av den grunn. Jeg vet om flere bedrifter som har vært på salgslisten i mange år, men vi har ikke blitt sammen av den grunn. Jeg vet om flere bedrifter som har vært på salgslisten i mange år, men vi har ikke blitt sammen av den grunn. Jeg vet om flere bedrifter som har vært på salgslisten i mange år, men vi har ikke blitt sammen av den grunn.

2008 INEOS' kjøp av Norsk Hydro
petrokjemi ble godkjent

2012 INEOS kjøpte LVM

2015 Join venture Solvin/INEOS

Nytt navn ble INOVYN

Måtte selge noen fabrikker, men
de 4 Hydro-fabrikkene er fortsatt
med i selskapet

Herders torv i Riga

